

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
ÚSTAV DOVEDNOSTNÍ VÝUKY A INOVACE STUDIA

PROJEKT „TEORIE – DOVEDNOSTI – PRAXE: INOVACE STUDIA PRÁVA“
reg. č. CZ.1.07/2.2.00/15.0198, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Koordinace dávek v nezaměstnanosti

JUDr. Jana Komendová, Ph.D.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
ÚSTAV DOVEDNOSTNÍ VÝUKY A INOVACE STUDIA

PROJEKT „TEORIE – DOVEDNOSTI – PRAXE: INOVACE STUDIA PRÁVA“
reg. č. CZ.1.07/2.2.00/15.0198, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Program přednášky:

1. Nezaměstnanost jako sociální událost a účel poskytování dávek
2. Návaznost koordinace dávek v nezaměstnanosti a volného pohybu pracovní síly
3. Aplikace základních principů koordinace a jejich modifikace
4. Zvláštní pravidla pro přeshraniční pracovníky

2

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MASARYKOVA UNIVERZITA

PRÁVNICKÁ FAKULTA

ÚSTAV DOVEDNOSTÍ VÝUKY A INOVACE STUDIA

Nezaměstnanost jako sociální událost

Podle MOP je nezaměstnaná osoba, která se nachází v situaci, kdy práci hledá a je k dispozici k přijetí vhodného zaměstnání

Účel poskytování dávek v nezaměstnanosti

1. Peněžité dávky.

Alimentační charakter - mají nahradit příjem osoby a zajistit její obživu

Motivační charakter - motivace uchazeče o zaměstnání k nalezení nového zaměstnání

V ČR podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci

2. Věcné dávky – pomoc při hledání nového zaměstnání, je poskytována v rámci veřejných služeb zaměstnanosti,

Nezaměstnanost a volný pohyb osob

Čl. 45 Smlouvy o fungování EU – volný pohyb pracovníků zahrnuje mimo jiné:

- Právo ucházet se o skutečně nabízené pracovní místo – možnost odejít do jiné země za účelem vyhledání zaměstnání
- Právo pohybovat se za tímto účelem na území jiných členských států – ucházet se o nabízená zaměstnání po celém území jiného členského státu
- Právo zůstat na území členského státu po skončení zaměstnání – například v případě propuštění zůstat na území hostitelského státu za účelem vyhledání nového zaměstnání

Nezaměstnanost a volný pohyb osob

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států – Všichni občané Unie mají právo pobytu na území jiného členského státu po dobu delší než tři měsíce, pokud mimo jiné:

- Jsou v hostitelském členském státě zaměstnanými osobami nebo osobami samostatně výdělečně činnými.
- Pro tyto účely si občan Unie, který již není zaměstnanou osobou ani samostatně výdělečně činnou osobou, ponechává postavení zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné v těchto případech:
  - je řádně zapsán jako nedobrovolný nezaměstnaný poté, co byl zaměstnán více než jeden rok a je řádně zaregistrován u příslušného úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání;
  - je řádně zapsán jako nedobrovolný nezaměstnaný po skončení pracovní smlouvy na dobu určitou kratší jednoho roku nebo poté, co se během prvních dvanácti měsíců stal nedobrovolně nezaměstnaným, a zaregistrován u příslušného úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání. V tom případě si postavení pracovníka ponechává na dobu alespoň šesti měsíců;
  - zahájí odbornou přípravu. Pokud není nedobrovolně nezaměstnaný, může si postavení pracovníka ponechat, pouze vztahuje-li se odborná příprava k jeho předchozímu zaměstnání.

Úprava koordinace dávek v nezaměstnanosti

Kapitola 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 883/2004 o koordinaci národních systémů sociálního zabezpečení (čl. 61 – 65)

Modifikace základních principů koordinace v důsledku:

- o návaznosti dávek na postavení pracovníka a práva na pobyt
- o povinnosti řádné registrace u orgánu veřejných služeb zaměstnanosti
- o povinností uchazeče o zaměstnání spolupracovat s orgány veřejných služeb zaměstnanosti
- o kontroly plnění povinností uchazeče o zaměstnání spolupracovat s orgány veřejných služeb zaměstnanosti
- o Zvláštního postavení přeshraničních pracovníků

Princip zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti

Nezaměstnaná osoba:

se registruje u úřadu práce ve státě, ve které pracovala naposledy
žádá o dávky u úřadu práce ve státě, ve kterém naposledy
pracovala

dávky jsou jí poskytované za stejných podmínek jako státním
příslušníkům hostitelského státu

Př. český zákon o zaměstnanosti stanoví:

Pro účely zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí podle tohoto zákona se za cizince nepovažuje občan Evropské unie a jeho rodinný příslušník a rodinný příslušník občana České republiky.

Princip sčítání dob pojištění nebo dob zaměstnání

Ve většině členských států - podmínka vzniku nároku na dávku
potřebná doba pojištění nebo
potřebná doba zaměstnání

Příklad český zákon o zaměstnanosti

Nárok na podporu v nezaměstnanosti má uchazeč o zaměstnání, který

- a) získal v rozhodném období zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění podle zvláštního právního předpisu v délce alespoň 12 měsíců (dále jen „předchozí zaměstnání“); překrývají-li se doby důchodového pojištění, započítávají se jen jednou,
- b) požádal krajskou pobočku Úřadu práce, u které je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti a
- c) ke dni, k němuž má být podpora v nezaměstnanosti přiznána, není poživitelem starobního důchodu.

Princip výplaty dávek do ciziny

Návaznost na:

- povinností uchazeče o zaměstnání spolupracovat s orgány veřejných služeb zaměstnanosti
- kontrolu plnění povinností uchazeče o zaměstnání - spolupracovat s orgány veřejných služeb zaměstnanosti

Pokud je výše dávky poskytována podle příjmů přihlíží se výlučně k platu nebo příjmu z výtěžné činnosti, který dotyčná osoba obdržela za svou činnost jako zaměstnanec nebo OSVČ

Nezaměstnaná osoba, která odchází do jiného státu za účelem hledání zaměstnání

Zcela nezaměstnaná osoba pobírající dávky v nezaměstnanosti může odejít do jiného členského státu za účelem hledání zaměstnání. Nárok na **peněžitě dávky** zůstává zachová za splnění následujících podmínek:

1. Před odjezdem musí být zapsána do evidence uchazečů o zaměstnání a musí zůstat k dispozici službám zaměstnanosti státu, který vyplácí dávky, po dobu alespoň 4 týdnů (lze povolit odjezd před uplynutím uvedené doby)
2. Do 7 dnů po té co přestal být k dispozici službám zaměstnanosti státu, který vyplácí dávky se zaregistruje u služeb zaměstnanosti ve státě, kde hledá zaměstnání,
3. Nárok na dávky v nezaměstnanosti zůstává zachován po dobu tří měsíců (lze prodloužit o další 3 měsíce).

Přeshraniční pracovník - zvláštnosti

Každá osoba zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná v určitém členském státě, která má bydliště v jiném členském státě, do něhož se zpravidla vrací denně nebo alespoň jedenkrát týdně (čl. 1 písm. f) nařízení 883/2004)

- Registruje se u úřadu práce země bydliště, nikoli země posledního výkonu zaměstnání
- Dávky jsou vypláceny státem, ve kterém má bydliště,
- Musí být k dispozici službám zaměstnanost státu bydliště,
- Možnost registrace v zemi, kde naposledy pracovala, ale dávky vyplácí stát bydliště

Atypický přeshraniční pracovník

- Každá osoba zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná v určitém členském státě, která má bydliště v jiném členském státě, do něhož se zpravidla vrací méně než jedenkrát týdně. Jedná se například o sezónní zaměstnance
- Podléhá právním předpisům příslušného státu a pobírá dávky jakoby měla bydliště na jeho území

Zvláštní ochrana pro zcela nezaměstnané OSVČ

- Týká se případů, kdy v členském státě bydliště neexistuje pro OSVČ žádný systém poskytování dávek v nezaměstnanosti,
- Zcela nezaměstnaná osoba, která jako příhraniční pracovník naposledy získala doby pojištění jako OSVČ v jiném státě než je členský stát bydliště.
- Pokud stát bydliště předloží oznámení, že neexistuje žádný systém dávek v nezaměstnanosti pro OSVČ – zapíše se do evidence služeb zaměstnanosti a je k dispozici službám zaměstnanosti ve státě, kde naposledy vykonávala samostatně výdělečnou činnost.

pokračování

- Doplnkově se může zaevidovat u služeb zaměstnanosti ve státě bydliště
- Dávky poskytuje stát, jehož právním předpisům naposledy podléhala
- Pokud nechce být k dispozici službám zaměstnanost státu, kde naposledy vykonávala samostatně výdělečnou činnost a chce se ucháze o práci ve státě bydliště postupuje se obdobně jako u osob odcházejících hledat práci do jiného členského státu

Děkuji za pozornost

Tento studijní materiál byl vytvořen jako výstup z projektu č. CZ.1.07/2.2.00/15.0198

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

